

Klokkenluidersregeling CVO Groep

- . Christelijk Lyceum Zeist
- . Christelijk College Zeist
- . Seyster College
- . Revis Lyceum, Doorn
- . Revis Lyceum, Wijk bij Duurstede
- . Beukenrode Onderwijs
- . VSO De Sprong

Voorgenomen besluit CvB	17 mei 2010
Bespreking RvT:	2 juni 2010
Bespreking GMT:	7 juni 2010
Bespreking GMR:	14 juni 2010
Besluit CvB	15 juni 2010

1. Inleiding

De klokkenluider staat in de belangstelling. Steeds meer raken we ervan doordrongen dat het maatschappelijk belang er mee gediend is dat misstanden binnen organisaties worden gemeld. Zeker indien het organisaties in het publieke domein betreft. Ook het voortgezet onderwijs verdient een goede klokkenluidersregeling. Daarom is in de Code Goed Onderwijsbestuur in het VO, vastgelegd dat de toezichthouder erop toe ziet dat ieder CvB beschikt over een klokkenluidersregeling (art 13 Code). Deze regeling vormt een belangrijke schakel in het streven van VO-instellingen om de bedrijfsprocessen te optimaliseren en daarover transparant te zijn. Gaan bestuurders of medewerkers in de fout en gebeurt daar niets mee, dan bestaat altijd de mogelijkheid dat zich een klokkenluider meldt. De klokkenluidersregeling moet bevorderen dat een potentiële klokkenluider ook daadwerkelijk aan de bel trekt.

Klachtrecht en geschillenregeling medezeggenschap

Het onderwijs kent diverse voorzieningen waarvan belanghebbenden gebruik kunnen maken bij twijfel over de handelwijze binnen een instelling. Via het klachtrecht (geregeld in de Wet Voortgezet Onderwijs) kunnen ouders, leerlingen en personeelsleden bij een klachtencommissie klagen over gedragingen of beslissingen van het bevoegd gezag of het personeel dat werkzaam is bij het schoolbestuur, of juist over het uitblijven van bepaalde gedragingen of beslissingen. Hierbij gaat het vooral om kwesties waarbij het eigen belang in geding is. De klachtenregeling vormt een belangrijk aspect van het door de scholen te voeren kwaliteitsbeleid. De school ontvangt op eenvoudige wijze signalen die haar kunnen ondersteunen bij het verbeteren van het onderwijs en de goede gang van zaken op de school.

De Wet Medezeggenschap Scholen (WMS) biedt personeelsleden, ouders en leerlingen de mogelijkheid via de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad / deelraad zaken betreffende de school aan de orde te stellen en daarover een standpunt te bepalen. Tevens is er een speciale geschillenregeling in opgenomen op grond waarvan de medezeggenschapsraden kwesties kunnen voorleggen aan een geschillencommissie of rechter.

Regeling betreffende het omgaan met een ernstig vermoeden van een misstand

Ondanks deze voorzieningen blijft een beperkte categorie misstanden over, waarbij niet in redelijkheid van een medewerker/leerling/ouder verwacht kan worden dat hij van bovenstaande procedures gebruik maakt. In dat geval kan een zogenaamde klokkenluidersregeling nuttig zijn.

Hoofddoel van een dergelijke regeling is:

- het bestrijden van de restcategorie misstanden waarvoor andere regelingen niet geschikt zijn;
- op een wijze die bijdraagt aan het verbeteren van de organisatie en voor zover mogelijk het corrigeren van de misstand;
- met zo gering mogelijke schade voor melder en voor organisatie;
- met zorgvuldigheidseisen voor de melder en de organisatie;
- met rechtsbescherming tegen benadeling voor bonafide melders.

Zoals gezegd is de voorbeeldregeling voor het VO gebaseerd op de huidige algemene maatschappelijke opvattingen over het klokkenluiden. De bedoeling is dat de regeling drempels wegneemt die in de weg staan om daadwerkelijk de klok te luiden. In paragraaf 2 komen de belangrijkste kernvragen aan de orde die de hoofdlijn van de regeling bepalen, waarna in paragraaf 3 de regeling volgt.

2. De klokkenluidersregeling

De belangrijkste vragen rond een klokkenluidersregeling zijn:

1. Voor wie?
2. Wat is een misstand volgens de regeling?
3. Wie behandelt de melding?

1. Voor wie?

De essentie van een klokkenluidersregeling is dat deze rechtsbescherming en – desgewenst – vertrouwelijkheid biedt aan een lid van een organisatie dat gronden heeft om te menen dat zijn positie in die organisatie op het spel staat indien bekend wordt dat hij degene is die een ernstige misstand heeft aangekaart. Essentieel is tevens dat een klokkenluider bewust de normen overtreedt (namelijk die van loyaliteit, geheimhouding en solidariteit) om een hogere norm (de noodzaak tot het bestrijden

van een ernstige misstand) te dienen.

Voor het onderwijs is de centrale vraag voor wie de regeling open zou moeten staan: alleen voor medewerkers of ook voor leerlingen en hun ouders? In deze regeling wordt er vanuit gegaan dat leerlingen en ouders geen klanten, maar wel intern belanghebbenden zijn van de school. Redenerend vanuit de hierboven genoemde essentie van de definitie, geldt dat ook leerlingen en ouders deel uit maken van de school en dat zij in incidentele gevallen voor hun positie binnen die school hebben te vrezen bij openbaarmaking van een misstand. Hun positie is – als gezegd - ook een wezenlijk andere dan die van klanten in een klant - leverancier relatie, al was het alleen maar door de leerplicht en de mogelijkheden die scholen hebben om leerlingen te straffen.

De conclusie is dan ook dat onze klokkenluidersregeling in het voortgezet onderwijs open staat voor:

- medewerkers
- leerlingen
- ouders / verzorgers van leerlingen.

2. Wat is een misstand volgens de regeling?

Een klokkenluider zet veel op het spel; zijn eigen positie, die van anderen en mogelijk die van de totale organisatie. Een klokkenluider meent immers dat er sprake is van zodanig ernstige misstanden dat die niet volgens de reguliere procedures kunnen worden opgelost.

Bij klokkenluiden is er zelden sprake van een winnaar, vaak zijn er alleen maar verliezers. Zoals in de inleiding al is aangegeven, is gebruik van de klokkenluidersregeling bedoeld als uiterste middel nadat eerst alle andere procedures zijn afgelopen, dan wel om te billijken redenen zijn genegeerd.

Helder moet zijn dat de Klokkenluidersregeling uitsluitend dient voor ernstige misstanden dan wel op redelijke gronden onderbouwde vermoedens daarvan. Zoals in de regeling is bepaald kan het daarbij gaan om de volgende zaken:

- een (dreigend) strafbaar feit
- een (dreigende) schending van regels
- een (dreigend) gevaar voor de volksgezondheid, de veiligheid of het milieu
- een (dreiging van) bewust onjuist informeren van publieke organen
- een (dreigende) verspilling van overheidsgeld
- een (dreiging van) het bewust achterhouden, vernietigen of manipuleren van informatie over deze feiten
- enig ander feit, gevaar of dreiging dat op redelijke gronden aanleiding geeft tot een vermoeden van een misstand.

Helder moet zijn dat de regeling niet bedoeld is voor persoonlijke klachten of persoonlijk gewin.

3. Wie behandelt de melding?

Uitgaande van hoogdrempeligheid tegen oneigenlijk gebruik en laagdrempeligheid en rechtsbescherming voor bonafide gebruikers, doorloopt men in het algemeen de volgende route:

- Een betrokkene die meent dat er iets te melden is doet dat in beginsel eerst bij een leidinggevende dan wel het College van CvB (afk.: CvB). Betrokkene bepaalt zelf of de melding plaats vindt via een vertrouwenspersoon integriteit. De leidinggevende dan wel (uiteindelijk) het CvB zal dan met een reactie moeten komen.
- Wanneer het CvB niet adequaat reageert op de melding, of wanneer de melder het niet eens met het standpunt van het bevoegd gezag, wordt de kwestie aan de Commissie Klokkenluiders gemeentelijk overheid (afk.: CKGO) voorgelegd, waarna de procedure doorlopen wordt zoals in de hierna beschreven voorbeeldregeling.

Nadrukkelijk is bepaald dat de vertrouwenspersoon met de klokkenluider kan afspreken de identiteit van de klokkenluider af te zullen schermen ('vertrouwelijk melden'). De vertrouwenspersoon kan zich in deze beroepen op een verschoningsrecht. Hij kan niet gedwongen worden de identiteit van de melder te onthullen. Dit laat onverlet dat de CKGO, in het belang van het onderzoek, een beroep op de klokkenluider kan doen zijn identiteit aan de CKGO bekend te maken. Op deze wijze kan de CKGO de klokkenluider persoonlijk ondervragen. Ook in dit geval wordt de identiteit van de klokkenluider afgeschermd.

Vertrouwelijk melden is iets anders dan anoniem melden. Bij anoniem melden blijft de identiteit van de melder volstrekt onbekend. Anonieme meldingen worden niet behandeld.

3. Klokkenluidersregeling CVO Groep

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- betrokkene:
  - degene die als leerling staat ingeschreven bij één van de scholen van de CVO Groep dan wel diens wettelijke vertegenwoordiger (o.a. ouder),
  - degene die op basis van een arbeidsovereenkomst, werkzaam is ten bij de CVO Groep en voorts uitzendkrachten, gedetacheerden en stagiaires;
  - degene die anderszins werkzaam is bij de CVO Groep.
- vertrouwenspersoon: de functionaris die als zodanig door het CvB is aangewezen.
- meldpunt: een externe commissie of persoon die als zodanig door het CvB is aangewezen: de Commissie klokkenluiders gemeentelijke overheid, Postbus 30435, 2500 GK DEN HAAG.
- vermoeden van een misstand: een op redelijke gronden gebaseerd vermoeden met betrekking tot de CVO Groep:
  - a. een strafbaar feit;
  - b. een schending van regelgeving of beleidsregels;
  - c. het misleiden van justitie;
  - d. een gevaar voor de volksgezondheid, de veiligheid of het milieu, of
  - e. het bewust achterhouden van informatie over deze feiten.

Interne procedure

Artikel 2 Interne melding

1. De betrokkene die een vermoeden van een misstand wil melden, doet dit bij zijn direct leidinggevende, diens leidinggevende of de vertrouwenspersoon.
2. Als de betrokkene een vermoeden van een misstand door (een lid van) het CvB wil melden, doet hij dit bij de voorzitter van de Raad van Toezicht (RvT). Deze neemt in de verdere procedure de rol van het CvB over.
3. De betrokkene kan de vertrouwenspersoon verzoeken zijn identiteit bij het CvB niet bekend te maken. De betrokkene kan dit verzoek te allen tijde herroepen.
4. De leidinggevende dan wel de vertrouwenspersoon draagt er zorg voor dat het CvB onverwijld op de hoogte wordt gesteld van een gemeld vermoeden van een misstand en van de datum waarop de melding ontvangen is.
5. Naar aanleiding van de melding van een vermoeden van een misstand stelt het CvB onverwijld een onderzoek in.
6. Het CvB zendt aan de betrokkene dan wel de vertrouwenspersoon die een vermoeden van een misstand heeft gemeld, een ontvangstbevestiging. De ontvangstbevestiging bevat het gemelde vermoeden van een misstand en het moment waarop de betrokkene het vermoeden aan de leidinggevende of de vertrouwenspersoon heeft gemeld.

Artikel 3 Standpunt

1. Het CvB stelt de betrokkene dan wel de vertrouwenspersoon, binnen zes weken schriftelijk op de hoogte van het standpunt omtrent het gemelde vermoeden van een misstand.
2. Indien het standpunt niet binnen zes weken kan worden gegeven, kan het CvB de afhandeling voor ten hoogste vier weken verdagen. Het CvB stelt de betrokkene dan wel de vertrouwenspersoon hiervan schriftelijk in kennis.

Externe procedure

Artikel 4 Het meldpunt

1. Het CvB wijst een of meer personen aan die het meldpunt vormt of vormen.
2. Het meldpunt heeft tot taak een door het personeelslid gemeld vermoeden van een misstand te onderzoeken en het CvB daaromtrent te adviseren.
3. Indien het meldpunt uit meerdere personen bestaat, is dit altijd een oneven aantal, inclusief de voorzitter. Tevens kunnen in dat geval een secretaris, een plaatsvervangend voorzitter en andere plaatsvervangende leden worden benoemd. Zij beslissen bij gewone meerderheid van stemmen.

Artikel 5 Melding bij het meldpunt

1. De betrokkene kan het vermoeden van een misstand binnen redelijke termijn melden bij het meldpunt, indien:

- a. hij het niet eens is met het standpunt bedoeld in artikel 3;

- b. hij geen standpunt ontvangen heeft binnen de termijnen bedoeld in artikel 3.
2. De betrokkene kan het meldpunt verzoeken zijn identiteit niet bekend te maken. Hij kan dit verzoek te allen tijde herroepen.

Artikel 5a Rechtstreekse melding bij het meldpunt

In het geval zwaarwegende belangen de toepassing van de interne procedure in de weg staan, kan de betrokkene, in afwijking van de artikelen 2,3, en 5, eerste lid, het vermoeden van een misstand rechtstreeks melden bij het meldpunt.

Artikel 6 Ontvangstbevestiging en onderzoek

1. Het meldpunt bevestigt de ontvangst van een melding van een vermoeden van een misstand aan de betrokkene die het vermoeden heeft gemeld.
2. Indien het meldpunt dit voor de uitoefening van zijn taak noodzakelijk acht, stelt het een onderzoek in.
3. Ten behoeve van het onderzoek omtrent een melding van een vermoeden van een misstand is het meldpunt bevoegd bij het CvB alle inlichtingen in te winnen die het voor de vorming van zijn advies nodig acht. Het CvB verschaft het meldpunt de gevraagde inlichtingen.
4. Het meldpunt kan het onderzoek of gedeelten daarvan opdragen aan één van de leden of een deskundige.
5. Wanneer de inhoud van bepaalde door het CvB verstrekte informatie vanwege het vertrouwelijke karakter uitsluitend ter kennisneming van het meldpunt dient te blijven, wordt dit aan het meldpunt meegedeeld. Het meldpunt beveiligd informatie met een vertrouwelijk karakter tegen kennisneming door onbevoegden.

Artikel 7 Niet ontvankelijkheid

1. Het meldpunt verklaart de melding niet ontvankelijk indien:
  - a. de misstand niet van voldoende gewicht is;
  - b. de betrokkene de procedure bedoeld in artikel 2 niet heeft gevolgd en artikel 5a niet van toepassing is, of
  - c. de betrokkene de procedure bedoeld in artikel 2 heeft gevolgd, maar de termijnen bedoeld in artikel 3 nog niet zijn verstreken.
  - d. de melding niet binnen redelijke termijn is geschied.

Artikel 8 Inhoudelijk advies van het meldpunt

1. Indien het gemelde vermoeden van een misstand ontvankelijk is, legt het meldpunt binnen zes weken zijn bevindingen omtrent de melding van een vermoeden van een misstand neer in een advies aan het CvB. Het meldpunt zendt een afschrift van het advies aan de betrokkene met inachtneming van het eventueel vertrouwelijke karakter van de aan het meldpunt verstrekte informatie.
2. Indien het advies niet binnen zes weken kan worden gegeven, wordt de termijn door het meldpunt met ten hoogste vier weken verlengd. Het meldpunt stelt het CvB alsmede de betrokkene daarvan schriftelijk in kennis.
3. Het advies wordt in geanonimiseerde vorm en met inachtneming van het eventueel vertrouwelijke karakter van aan het meldpunt verstrekte informatie en de terzake geldende wettelijke bepalingen openbaar gemaakt op een wijze die het meldpunt geëigend acht, tenzij zwaarwegende belangen zich daartegen verzetten.

Artikel 9 Nader standpunt

1. Het CvB stelt binnen twee weken na ontvangst van het advies bedoeld in artikel 8, de betrokkene alsmede het meldpunt, schriftelijk op de hoogte van zijn nader standpunt.
2. Aan de betrokkene dat het meldpunt heeft verzocht zijn identiteit niet bekend te maken geschiedt de berichtgeving van het nader standpunt via het meldpunt.
3. Een van het advies afwijkend nader standpunt wordt gemotiveerd.

Artikel 10 Jaarverslag

1. Jaarlijks wordt door het meldpunt een verslag opgemaakt.
2. In dat verslag wordt in geanonimiseerde zin en met inachtneming van de terzake geldende wettelijke bepalingen gemeld:
  - a. het aantal en de aard van de meldingen van een vermoeden van een misstand;
  - b. het aantal meldingen dat niet tot een onderzoek geleid heeft;

c. het aantal onderzoeken die het meldpunt heeft verricht, en

- d. het aantal adviezen en de aard van de adviezen die het meldpunt heeft uitgebracht.
3. Dit jaarverslag wordt aan het CvB en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad gestuurd en openbaar gemaakt.